

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/151360,Promocja-ksiazki-Kino-pod-okupacja-Wojenne-losy-i-postawy-polskich-filmowcow-193.html>
02.03.2026, 19:12

Promocja książki „Kino pod okupacją. Wojenne losy i postawy polskich filmowców (1939–1945)” na XIII Festiwalu Filmowy NNW – Gdynia, 1 października 2021

O wojennej historii polskiej kinematografii opowiedział autor książki, pracownik gdańskiego IPN Bartosz Januszewski.

01.10.2021

W Klubie Marynarki Wojennej „Riwiera” w Gdyni odbyło się spotkanie promocyjne wokół książki Bartosza Januszewskiego „Kino pod okupacją. Wojenne losy i postawy polskich filmowców (1939–1945)”. Wśród jego uczestników był filmoznawca, prof. Uniwersytetu Gdańskiego dr hab. Krzysztof Kornacki oraz pracownik gdańskiego IPN, prof. UG dr hab. Piotr Niwiński.

Ta książka jest napisana przejrzysto i jasno, bez zbędnych szczegółów, będzie traktowana w przyszłości jako monografia dla wszystkich zainteresowanych polskim filmem [...] Książka będzie pasjonująca nie tylko dla naukowców, nie tylko dla nauczycieli, ale przede wszystkim dla pasjonatów kina – podkreślał prof. Piotr Niwiński.

Autor publikacji we wstępie podkreślił, jak wielkie straty poniosła kinematografia w okresie II wojny światowej:

W latach 1939–1945 zginęło 26 procent przedstawicieli świata filmowego [...] zaledwie co czwarte kino w granicach Polski pojałtańskiej nadawało się do użytku – wyjaśniał Bartosz Januszewski.

W trakcie spotkania przedstawionych zostało wiele pasjonujących biografii przedstawicieli świata filmu: aktorów, reżyserów, scenarzystów; były wśród nich przypadki kolaboracji (z okupantem niemieckim jak i sowieckim), jak i postaw bohaterskich czy niejednoznacznych.

Jednym z poruszonych wątków było masowe uczestnictwo Polaków choćby z okupowanej Warszawy w pokazach filmowych. Próbowano przeciwdziałać temu podziemie, organizując akcję antykinową, nie do końca skuteczną.

Repertuar filmów nie był propagandowy, ale były to m.in. komedie muzyczne, dlatego ludzie chodzili – mówił prof. Krzysztof Kornacki.

Publikacja jest dostępna po obniżonej cenie na stoisku wydawniczym IPN na pl. Grunwaldzkim. Bartosz Januszewski jest także autorem wystawy plenerowej poświęconej tej samej tematyce, której wernisaż odbył się na 42. Festiwalu Filmów Fabularnych w Gdyni w 2017 r.